

Spis treści

Przedmowa	V
Wykaz skrótów	XXI
Wykaz literatury	XXV
Część I. Istota i rozwój postępowania administracyjnego	1
Część II. Postępowanie administracyjne ogólne – Kodeks postępowania administracyjnego	7
Rozdział I. Przepisy ogólne	7
§ 1. Zakres obowiązywania	7
§ 2. Zasady ogólne postępowania administracyjnego	12
I. Informacje ogólne	12
II. Zasada praworządności	14
III. Zasada prawdy obiektywnej	15
IV. Zasada uwzględniania interesu społecznego i słusznego interesu obywateli	17
V. Zasada współdziałania	17
VI. Zasada rozstrzygania wątpliwości interpretacyjnych	18
VII. Zasada pogłębiania zaufania	19
VIII. Zasada informowania	21
IX. Zasada czynnego udziału stron w postępowaniu	22
X. Zasada przekonywania	23
XI. Zasada szybkości i prostoty postępowania	24
XII. Zasada polubownego rozstrzygania kwestii spornych	25
XIII. Zasada pisemności	26
XIV. Zasada dwuinstancyjności	27
XV. Zasada trwałości decyzji administracyjnej	29
XVI. Zasada sądowej kontroli decyzji administracyjnej	29
XVII. Zasada prawomocności decyzji administracyjnej	30
§ 3. Organy wyższego stopnia i organy naczelne	30
§ 4. Właściwość organu administracji publicznej	33
I. Właściwość ustawowa	34
II. Określenie właściwości rzeczowej	34
III. Określenie właściwości miejscowej	35

IV. Spory o własność	39
V. Spory kompetencyjne	40
VI. Skutki prawne wystąpienia sporu o własność	41
§ 5. Wyłączenie pracownika oraz organu	41
I. Uwagi ogólne	41
II. Wyłączenie pracownika organu administracji publicznej	43
III. Wyłączenie członka organu kolegialnego	45
IV. Wyłączenie organu administracji publicznej	46
V. Podsumowanie	47
§ 6. Strona	47
I. Struktura podmiotowa ogólnego postępowania administracyjnego...	47
1. Zasada uczestnictwa	47
2. Podmioty i uczestnicy postępowania	49
II. Legitymacja formalna i materialna w ogólnym postępowaniu administracyjnym	51
1. Strona postępowania	53
2. Organizacja społeczna	58
III. Zdolność podmiotowa w ogólnym postępowaniu administracyjnym..	62
IV. Zdolność procesowa i postulacyjna w ogólnym postępowaniu administracyjnym	65
1. Zdolność procesowa	65
2. Zdolność postulacyjna	66
3. Pełnomocnictwo	67
§ 7. Załatwianie spraw	70
§ 8. Doręczenia	76
I. Wprowadzenie	76
II. Doręczenia elektroniczne	77
III. Zasada bezpośredniości doręczeń	80
IV. Obowiązek informowania o każdorazowej zmianie adresu mającej miejsce w postępowaniu administracyjnym	81
V. Doręczenie właściwe osobie fizycznej	81
VI. Doręczenie zastępcze osobie fizycznej z art. 43 KPA	82
VII. Doręczenie zastępcze osobie fizycznej z art. 44 KPA	84
VIII. Doręczenie pism w postępowaniu administracyjnym adresatom niebędącym osobami fizycznymi – charakterystyka	85
IX. Potwierdzenie doręczenia	87
X. Odmowa przyjęcia pisma przez adresata	88
XI. Doręczenie pism kierowanych do osób nieznanymi z miejsca pobytu, dla których sąd nie wyznaczył przedstawiciela	89
XII. Doręczenie przez obwieszczenie	89
XIII. Wielość stron	90
§ 9. Wezwania	91
I. Wprowadzenie	91

II. Zasada nieuciążliwości wezwań	92
III. Terytorialne ograniczenie obowiązku osobistego stawienia się na wezwanie organu	92
IV. Instytucja pomocy prawnej	93
V. Elementy wezwania	94
VI. Wezwania pilne	95
VII. Zwrot kosztów	96
§ 10. Terminy	97
I. Rodzaje terminów (terminy materialne i proceduralne)	97
1. Zagadnienia wstępne	97
2. Terminy proceduralne	99
3. Kryteria podziału terminów	100
4. Kwestie szczegółowe	102
II. Początek biegu terminu	102
III. Koniec terminu – sposób normatywnego oznaczenia	103
IV. Koniec terminu a dzień ustawowo wolny od pracy	103
V. Sposób obliczania terminów	103
VI. Ustawowe warunki zachowania terminu	104
VII. Instytucja przywrócenia terminu	104
VIII. Przesłanki umożliwiające przywrócenie terminu	105
IX. Organ właściwy do przywrócenia terminu. Forma przywrócenia terminu	110
Rozdział II. Postępowanie	111
§ 11. Wszczęcie postępowania	111
I. Postępowanie wszczynane na żądanie strony lub z urzędu	111
II. Forma wszczęcia postępowania a możliwość wydania aktu administracyjnego związanego z tym zdarzeniem	113
III. Wszczęcie postępowania z urzędu ze względu na szczególnie ważny interes strony (art. 61 § 2 KPA)	113
IV. Data wszczęcia postępowania	116
V. Inne zagadnienia	118
1. Data wszczęcia postępowania a termin załatwienia sprawy	118
2. Konieczność zawiadomienia wszystkich stron o wszczęciu postępowania	118
VI. Dodatkowa regulacja instytucji wszczęcia postępowania	119
VII. Podanie w KPA	122
1. Rodzaje pism noszących miano podania	122
2. Dopuszczalne środki wnoszenia podań	123
3. Zróżnicowanie skutków nieprawidłowo wniesionego podania	125
4. Pojęcie „pozostawienie podania bez rozpoznania”	127
5. Brak właściwości organu i forma załatwienia podania	127
6. Podanie dotyczące kilku spraw administracyjnych	128

§ 12. Metryki, protokoły, adnotacje	129
I. Uwagi wstępne	129
II. Metryka sprawy	129
III. Protokoły i adnotacje	130
§ 13. Udostępnianie akt	133
I. Zasada jawności wewnętrznej postępowania administracyjnego	133
II. Zakres prawa wglądu strony o akt sprawy	135
III. Udostępnianie akt w formie elektronicznej	136
IV. Ograniczenia w udostępnianiu akt sprawy stronie	136
§ 14. Dowody	137
I. Cel postępowania dowodowego w KPA	137
II. Środki dowodowe	139
1. Dokumenty	140
1.1. Dokumenty urzędowe	140
1.2. Dokumenty prywatne	142
1.3. Odpisy i wyciągi z dokumentów	143
2. Zeznania świadków	144
2.1. Niemożność bycia świadkiem	144
2.2. Prawo odmowy składania zeznań w charakterze świadka ..	144
2.3. Prawo odmowy odpowiedzi na pytania	145
2.4. Sankcje za niestawiennictwo i bezzasadną odmowę złożenia zeznań/odpowiedzi na pytanie	145
3. Opinie biegłych	146
4. Oględziny	147
5. Przesłuchanie strony	148
6. Oświadczenie strony	148
III. Obowiązki i uprawnienia organu administracji w postępowaniu dowodowym	149
1. Obowiązki organu administracji w postępowaniu dowodowym ..	149
2. Uprawnienia organu administracji	150
IV. Udział strony w postępowaniu dowodowym	150
V. Uchybienia w postępowaniu dowodowym	151
§ 15. Rozprawa	152
§ 16. Mediacja w postępowaniu administracyjnym	157
I. Uwagi ogólne	157
II. Cel i charakter mediacji	157
III. Podmioty uczestniczące w mediacji	158
IV. Przeprowadzenie mediacji	159
V. Wynagrodzenie za prowadzenie mediacji	161
§ 17. Zawieszenie postępowania	161
§ 18. Decyzja administracyjna	166
I. Istota decyzji administracyjnej	166
1. Pojęcie decyzji administracyjnej	166

2. Nazwa aktu a charakter (treść) aktu administracyjnego	168
3. Rozstrzygnięcie sprawy co do istoty	168
4. Podstawy rozstrzygnięcia sprawy administracyjnej	169
5. Rozstrzygnięcie sprawy co do istoty a jej zakończenie w instancji	170
6. Decyzje kolegialnych organów administracji publicznej	170
7. Decyzje częściowe i całkowite	171
8. Domniemanie załatwienia sprawy w formie decyzji	171
II. Współdziałanie organów administracji publicznej w ramach wydawania decyzji	172
1. Współdziałanie organów administracji publicznej a przestrzeganie właściwości	172
2. Współdziałanie organów administracji publicznej – instytucja prawa materialnego a instytucja prawa proceduralnego	172
3. Istota postępowania głównego a postępowania opiniującego ...	173
4. Charakter zajęcia stanowiska przez organ współdziałający	173
5. Termin do zajęcia stanowiska przez organ współdziałający. Skutki przekroczenia terminu	174
6. Forma stanowiska organu – możliwość jego wzruszenia	174
7. Istota posiedzenia w trybie współdziałania	174
8. Zwołanie posiedzenia w trybie współdziałania	175
9. Skutki prowadzenia posiedzenia w trybie współdziałania	175
III. Umorzenie postępowania	175
1. Zagadnienia ogólne	175
2. Umorzenie obligatoryjne	177
3. Umorzenie fakultatywne	178
4. Forma umorzenia i odmowy umorzenia postępowania administracyjnego	179
5. Skutki umorzenia postępowania administracyjnego	179
IV. Składniki decyzji administracyjnej	180
1. Podstawowe składniki decyzji administracyjnej	180
1.1. Oznaczenie organu administracji publicznej	180
1.2. Data wydania decyzji administracyjnej	180
1.3. Oznaczenie strony lub stron postępowania	182
1.4. Podstawa prawna decyzji administracyjnej	184
1.5. Rozstrzygnięcie	185
1.6. Uzasadnienie decyzji administracyjnej	186
A. Zagadnienia ogólne	186
B. Uzasadnienie faktyczne	188
C. Uzasadnienie prawne	189
D. Uzasadnienie decyzji uznaniowej	189
1.7. Pouczenie	190

1.8. Podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego	191
1.9. Możliwość odstąpienia od uzasadnienia decyzji	192
2. Składniki dodatkowe decyzji administracyjnej	193
2.1. Zagadnienia ogólne	193
2.2. Termin, warunek, zlecenie	194
2.3. Inne składniki	195
2.4. Decyzje wydawane przez kolegialne organy administracji publicznej	195
2.5. Kompletność decyzji administracyjnej	196
V. Rygor natychmiastowej wykonalności	197
1. Zagadnienia ogólne	197
2. Niezbędność nadania rygoru natychmiastowej wykonalności	198
3. Przesłanki nadania rygoru natychmiastowej wykonalności	198
4. Forma nadania rygoru natychmiastowej wykonalności	200
VI. Doręczenie decyzji	201
1. Doręczenie decyzji administracyjnej jako realizacja zasady pisemności	201
2. Wydanie a doręczenie decyzji administracyjnej	202
3. Doręczenie na piśmie a ogłoszenie ustne	202
4. Skutki doręczenia decyzji administracyjnej	203
5. Związanie organu administracji publicznej doręczaną decyzją administracyjną	204
6. Uzewnętrznienie decyzji a związanie decyzją administracyjną..	204
7. Doręczanie decyzji administracyjnej a możliwość jej zmiany ...	205
VII. Wadliwość decyzji	206
1. Wady istotne a wady nieistotne decyzji administracyjnej	206
2. Tryb rektyfikacji	207
3. Sposób rozstrzygnięcia organu administracji publicznej	208
4. Sprostowanie decyzji	209
5. Legitymacja do uruchomienia trybu rektyfikacji	210
§ 19. Ugoda administracyjna	211
I. Uwagi ogólne	211
II. Warunki zawarcia ugody administracyjnej	212
III. Czynności zmierzające do zawarcia ugody i jej skutki	213
IV. Zatwierdzenie i odmowa zatwierdzenia ugody administracyjnej ..	214
V. Uzupełnienie	215
§ 20. Milczące załatwienie sprawy	216
I. Milczenie administracji	216
II. Przepis prawa materialnego jako podstawa milczącego załatwienia sprawy	219
III. Formy milczącego załatwienia sprawy w KPA	220
IV. Termin milczącego załatwienia sprawy	221

V. Postępowanie w sprawie, która może zostać załatwiona milcząco	223
VI. Weryfikacja sprawy załatwionej milcząco	224
VII. Możliwość zastosowania przepisów KPA dotyczących milczącego załatwiania spraw	225
§ 21. Postanowienia	227
I. Zagadnienia wprowadzające	227
II. Postanowienie jako akt administracyjny	227
III. Podmiot, przedmiot i treść rozstrzygnięcia – założenia ogólne	228
IV. Klasyfikacja postanowień administracyjnych	228
V. Składniki postanowienia administracyjnego	230
1. Zagadnienia ogólne	230
2. Oznaczenie organu administracji publicznej	231
3. Data wydania postanowienia	231
4. Adresat postanowienia	231
5. Podstawa prawna	232
6. Rozstrzygnięcie	232
7. Pouczenie	232
8. Uzasadnienie	233
9. Podpis	233
10. Składniki dodatkowe	233
VI. Decyzja a postanowienie	234
§ 22. Odwołania	234
I. Uwagi ogólne	234
II. Charakter odwołania	235
III. Warunki wniesienia odwołania	237
IV. Czynności organu wydającego decyzję w pierwszej instancji	238
V. Postępowanie organu odwoławczego	239
§ 23. Zażalenia	242
§ 24. Wznowienie postępowania	243
I. Istota wznowienia postępowania	243
II. Akty administracyjne poddane wznowieniu postępowania	245
III. Przesłanki wznowienia postępowania	245
1. Przesłanki pozytywne	245
2. Przesłanki negatywne	246
IV. Wszczęcie trybu postępowania wznowieniowego	248
1. Inicjatywa wznowienia postępowania	248
2. Organ właściwy do wznowienia postępowania	248
3. Termin	249
4. Forma wszczęcia postępowania w sprawie wznowienia postępowania	249
V. Podstawowe aspekty proceduralne	250
1. Data wszczęcia postępowania	250

2. Przepisy stosowane w postępowaniu podjętym w trybie wznowieniowym	250
3. Ograniczenia w uchyleniu decyzji w trybie wznowieniowym...	251
VI. Rodzaje decyzji administracyjnych kończących postępowanie w sprawie wznowienia postępowania	251
VII. Suspensywność trybu wznowieniowego	252
VIII. Konsekwencje decyzji wydanej w trybie wznowieniowym	253
IX. Decyzja wznowieniowa jako decyzja wydana w pierwszej instancji	253
§ 25. Stwierdzenie nieważności decyzji	253
I. Zagadnienia wstępne	253
II. Akty administracyjne poddane instytucji stwierdzenia nieważności decyzji	254
III. Przesłanki stwierdzenia nieważności decyzji	255
1. Przesłanki pozytywne	255
2. Przesłanki negatywne	255
IV. Wszczęcie trybu stwierdzenia nieważności decyzji	256
1. Inicjatywa do podjęcia postępowania w trybie nadzwyczajnym	256
2. Organ właściwy	256
3. Forma wszczęcia postępowania	257
V. Podstawowe aspekty proceduralne	257
1. Data wszczęcia postępowania	257
2. Etapy postępowania	258
VI. Suspensywność instytucji	258
VII. Rodzaje decyzji administracyjnych kończących postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji	259
VIII. Konsekwencje decyzji wydanej w trybie nieważnościowym	260
IX. Decyzja w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji jako decyzja wydana w pierwszej instancji	260
§ 26. Zmiana lub uchylenie ostatecznej decyzji administracyjnej	260
§ 27. Wygaśnięcie decyzji administracyjnej	262
I. Istota instytucji	262
II. Przesłanki wygaśnięcia decyzji jako szczególna przesłanka jej wygaśnięcia	263
III. Bezprzedmiotowość decyzji	263
IV. Organ właściwy do stwierdzenia wygaśnięcia decyzji	265
§ 28. Postępowanie uproszczone	266
I. Założenia postępowania uproszczonego	266
II. Uproszczenia przedmiotowe	267
III. Uproszczenia podmiotowe	268
IV. Uproszczenia funkcjonalne	270

Rozdział III. Przepisy szczególne w sprawach ubezpieczeń społecznych	274
Rozdział IV. Udział prokuratora	276
Rozdział V. Administracyjne kary pieniężne	279
§ 29. Zakres regulacji.....	279
I. Założenia wstępne. Definicja administracyjnej kary pieniężnej.....	279
II. Reguły kolizyjne w zakresie nakładania administracyjnych kar pieniężnych	280
III. Zasada zastosowania przepisu względniejszego dla strony	281
IV. Przesłanki nakładania administracyjnej kary pieniężnej	283
V. Kryterium „siły wyższej”	286
VI. Przypadki warunkujące odstąpienie od nałożenia kary	287
VII. Przedawnienie ukarania	288
VIII. Zaległa administracyjna kara pieniężna	291
IX. Przerwanie biegu terminu przedawnienia oraz udzielanie ulg w realizacji kary	292
Rozdział VI. Wydawanie zaświadczeń	293
Rozdział VII. Rozpatrywanie skarg i wniosków	298
§ 30. Prawo petycji	298
§ 31. Aspekt podmiotowy skarg i wniosków.....	300
§ 32. Zakres przedmiotowy skarg i wniosków	301
§ 33. Postępowanie w sprawie skarg i wniosków	303
I. Postępowanie w sprawie skargi	303
II. Postępowanie w sprawie wniosku	305
Rozdział VIII. Opłaty i koszty postępowania	307
§ 34. Należności w ogólnym postępowaniu administracyjnym	307
I. Opłaty	307
II. Koszty postępowania	310
III. Inne należności	311
§ 35. Ponoszenie opłat, kosztów i innych należności	312
Część III. Postępowanie podatkowe	317
Rozdział I. Uwagi ogólne	317
Rozdział II. Organy podatkowe	320
Rozdział III. Strony w postępowaniu podatkowym	322
Rozdział IV. Przeprowadzenie postępowania	325
Rozdział V. Uwagi końcowe	330

Część IV. Szczególne postępowania administracyjne	331
Rozdział I. Postępowania prowadzone przed Prezesem UOKiK	331
§ 1. Procedury hybrydowe	331
§ 2. Zasada inkwizycyjności postępowań	336
§ 3. Postępowanie wyjaśniające	337
§ 4. Postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję	340
§ 5. Postępowanie antymonopolowe w sprawach koncentracji	344
§ 6. Postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów	347
§ 7. Postępowanie w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone	349
§ 8. Postępowanie w sprawach nakładania kar pieniężnych	351
Rozdział II. Postępowania prowadzone przed organami regulacyjnymi	354
Część V. Postępowanie egzekucyjne	359
Rozdział I. Uwagi wstępne	359
Rozdział II. Przedmiot egzekucji	361
Rozdział III. Podmioty postępowania egzekucyjnego	364
Rozdział IV. Zasady ogólne postępowania egzekucyjnego i jego przebieg	369
Rozdział V. Środki egzekucyjne	373
Rozdział VI. Środki prawne	375
Część VI. Ustrój sądów administracyjnych	379
Rozdział I. Uwagi ogólne	379
Rozdział II. Wojewódzkie sądy administracyjne	381
Rozdział III. Naczelny Sąd Administracyjny	383
Część VII. Postępowanie przed sądami administracyjnymi	385
Rozdział I. Przepisy wstępne	385
§ 1. Przepisy ogólne	385
§ 2. Właściwość wojewódzkich sądów administracyjnych	388
§ 3. Właściwość Naczelnego Sądu Administracyjnego	390
§ 4. Skład sądu	393
§ 5. Wyłączenie sędziego	394
I. Uwagi ogólne	394

II. Wyłączenie sędziego z mocy prawa	394
III. Wyłączenie sędziego na żądanie lub na wniosek strony	395
Rozdział II. Strony	397
§ 6. Zdolność sądowa i procesowa	397
§ 7. Strony i uczestnicy postępowania	400
§ 8. Pełnomocnicy	402
Rozdział III. Postępowanie przed wojewódzkim sądem administracyjnym	405
§ 9. Pisma w postępowaniu sądowym	405
§ 10. Skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego	406
I. Zasada ogólna skargowości	406
II. Legitymacja skargowa	407
III. Procedura wnoszenia skargi do sądu administracyjnego	408
1. Wyczerpanie środków zaskarżenia	408
2. Termin	409
3. Formalizm skargi do WSA	410
3.1. Skarga w formie elektronicznej	412
4. Pośredni tryb wnoszenia skargi do sądu administracyjnego	414
4.1. Instytucja samokontroli (autokontroli)	414
4.2. Weryfikacja właściwości sądu administracyjnego	415
5. Wstrzymanie wykonania zaskarżonego aktu lub czynności	416
6. Odrzucenie skargi przez WSA	418
7. Cofnięcie skargi	420
§ 11. Wniosek o wszczęcie postępowania przed WSA	421
§ 12. Sprzeciw od decyzji	423
I. Uwagi ogólne	423
II. Przedmiot sprzeciwu	424
III. Wymogi formalne sprzeciwu	425
IV. Tryb wniesienia sprzeciwu i postępowanie ze sprzeciwu	425
V. Zakres rozstrzygnięcia przez sąd w sprawie zainicjowanej sprzeciwem	426
§ 13. Doręczenia w postępowaniu sądownoadministracyjnym	429
I. Zasada oficjalności doręczeń w postępowaniu sądownoadministra- cyjnym	429
II. Przedmiot doręczeń	429
III. Stosowanie przepisów dotyczących doręczeń w postępowaniu cywilnym	429
IV. Potwierdzenie doręczenia	430
V. Doręczenie pism pomiędzy fachowymi pełnomocnikami	430
VI. Doręczenie pism adresatowi bezpośrednio w sekretariacie sądu	431
VII. Doręczenie właściwe	431
VIII. Ograniczenie uciążliwości doręczeń	432

IX. Obowiązek zawiadomienia sądu o każdej zmianie miejsca swojego zamieszkania, adresu do doręczeń lub siedziby	433
X. Doręczenia pism żołnierzom zasadniczej służby wojskowej oraz osobom pozbawionym wolności	433
XI. Doręczenie zastępcze adresatowi – osobie fizycznej	434
XII. Doręczenie zastępcze osobie fizycznej i adresatowi, który nie jest osobą fizyczną	435
XIII. Odmowa przyjęcia pisma	437
XIV. Doręczenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej – uwagi wprowadzające	437
XV. Doręczenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej – doręczenie właściwe	438
XVI. Doręczenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej – doręczenie zastępcze	439
XVII. Doręczenia pism adresowanych do strony, której miejsce pobytu nie jest znane	440
§ 14. Terminy w postępowaniu sądowoadministracyjnym	440
I. Obliczanie terminów procesowych w postępowaniu sądowoadministracyjnym	440
II. Zachowanie terminu	441
III. Zmiana długości terminów sądowych	442
IV. Uchybienie terminu	443
V. Przywrócenie uchybionego terminu	443
§ 15. Posiedzenia sądowe	446
§ 16. Postępowanie mediacyjne	454
I. Uwagi ogólne	454
II. Charakter postępowania mediacyjnego	455
III. Mediator	455
IV. Przeprowadzenie mediacji	456
V. Wynagrodzenie mediatora	457
VI. Skarga na akt wydany na podstawie ustaleń z postępowania mediacyjnego	457
§ 17. Tryb uproszczony	457
§ 18. Zawieszenie i podjęcie postępowania	458
§ 19. Orzeczenia sądowe	462
§ 20. Prawomocność orzeczeń	468
Rozdział IV. Środki odwoławcze	471
§ 21. Skarga kasacyjna	471
I. Podstawy i legitymacja skargowa	471
II. Podstawy skargi kasacyjnej	473
III. Cechy formalne skargi i jej odrzucenie	475
IV. Orzeczenia sądu	475
§ 22. Zażalenie	477

Rozdział V. Koszty postępowania	479
§ 23. Koszty w postępowaniu przed sądami administracyjnymi	479
I. Koszty sądowe	480
1. Wpis	481
2. Opłata kancelaryjna	483
3. Wydatki	483
4. Zwolnienie od kosztów sądowych	484
5. Prawo pomocy	487
II. Koszty działania pełnomocnika	493
III. Koszty działania strony (uczestnika postępowania)	495
§ 24. Ponoszenie kosztów postępowania przed sądami administracyjnymi	497
I. Uiszczanie kosztów sądowych	497
II. Zwrot kosztów podróży oraz utraconego zarobku lub dochodu	502
III. Odpowiedzialność za koszty postępowania (zasady i orzekanie)	502
1. Zasada samodzielnego ponoszenia przez strony (uczestników) kosztów postępowania	503
2. Zasada rezultatu	503
3. Zasada miarkowania (stosunkowego rozdzielenia) kosztów postępowania	505
4. Zasada słuszności	506
5. Zasada zawinienia	506
6. Orzekanie o kosztach postępowania	507
Rozdział VI. Uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego	510
§ 25. Uchwały abstrakcyjne i uchwały konkretne – wprowadzenie	510
§ 26. Uchwały abstrakcyjne	511
§ 27. Uchwały konkretne	513
§ 28. Forma prawna wystąpienia o podjęcie uchwały	514
§ 29. Udział prokuratora	514
§ 30. Kворum	514
§ 31. Odmowa podjęcia uchwały	515
§ 32. Uzasadnienie uchwały	515
§ 33. Ponowna uchwała	515
Rozdział VII. Wznowienie postępowania sądowoadministracyjnego	517
§ 34. Uwagi wprowadzające	517
§ 35. Przebieg postępowania sądu w zakresie wznowienia postępowania	520
Rozdział VIII. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	525
§ 36. Uwagi wprowadzające	525
§ 37. Dopuszczalność skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	526

§ 38. Postępowanie ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	527
Rozdział IX. Wykonywanie orzeczeń sądowych	530
Rozdział X. Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt	534
§ 39. Uwagi wprowadzające	534
§ 40. Właściwość sądu	534
§ 41. Wszczęcie postępowania	535
§ 42. Przebieg postępowania	535
Rozdział XI. Przepisy z zakresu postępowania w obrocie zagranicznym	538
§ 43. Uwagi wprowadzające	538
§ 44. Doręczanie pism sądowych podmiotom unijnym	539
§ 45. Pełnomocnik do doręczeń	539
Część VIII. Postępowanie administracyjne w Unii Europejskiej	543
Rozdział I. Wprowadzenie	543
Rozdział II. Przepisy traktatowe	546
Rozdział III. Karta Praw Podstawowych	547
Rozdział IV. Regulacje sektorowe	549
Rozdział V. Europejski Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej	552
Rozdział VI. Działania mające na celu stworzenie Kodeksu postępowania administracyjnego Unii Europejskiej	554
Rozdział VII. Działania Rady Europy w obszarze postępowania administracyjnego	556
Część IX. Transformacja administracji w e-administrację	557
Rozdział I. Wprowadzenie	557
Rozdział II. Pojęcie e-administracji	559
Rozdział III. Od społeczeństwa informacyjnego do społeczeństwa cyfrowego	561
Rozdział IV. Nowe technologie w administracji publicznej	564
Indeks rzeczowy	567